

ירושלים, י"ח אייר תש"ף
12 מאי 2020

מתווה חזרה הדרגתית לשגרה בימי קורונה, חטיבות עליונות כיתות י-י"ב

אגרת 18

תוכן עניינים

2 כללי
2 מטרת המסמך
2 אוכלוסיית היעד אשר תגיע ללמידה פיזית בבית הספר
2 מודל החזרה
3 עקרונות ללמידה פיזית בביה"ס
5 היערכות טרום הפעלה
7 תלמידים הלומדים בכיתות רגילות וזכאים לסל אישי
7 תלמידים הלומדים בכיתות החינוך המיוחד
7 היערכות לקבלת התלמידים במרחבי הלמידה בביה"ס שיותאמו עפ"י הנחיות משרד הבריאות
7 אורחות חיים
9 נספח 1 – הצהרת בריאות הורים
10 נספח 2 – הצהרת עובד במוסד חינוכי

כללי

1. בשל מצב החרום שהוכרז, לאור התפרצות נגיף הקורונה, מערכת החינוך עברה ממתכונת של למידה בבית הספר למתכונת של למידה מהבית.
2. החל מיום א', כ"ג באייר תש"ף ה-17.5.20, תחל חזרה ללימודים גם עבור תלמידי שכבה י', והרחבת מתווה החזרה לכיתות י"א- י"ב, ללמידה פיזית בבית הספר המשלבת למידה מרחוק. התלמידים יחזרו ללימודים באופן הדרגתי, בהתאם להיערכות של כל רשות תוך תיאום עם הבעלות.
3. בכדי לקיים את הלמידה באופן בטוח ובריא, נדרשת היערכות בכפוף לצו בריאות העם ובהתאם להנחיות משרד הבריאות. מתווה זה נועד לפרט את הנהלים והכללים להפעלת הלמידה והגדרת האוכלוסיות להן היא תותר.
4. "אזורים מוגבלים"-במקומות אשר יוגדרו על ידי משרד הבריאות "כאזור מוגבל" לא יוכל להתקיים מתווה זה.

מטרת המסמך

מתן הנחיות להגעת תלמידים משכבות י'-י"ב ועובדי הוראה לבית הספר בקבוצות קטנות לשם למידה בתקופת הקורונה בכפוף לצו בריאות העם והנחיות משרד הבריאות.

אוכלוסיית היעד אשר תגיע ללמידה פיזית בבית הספר

תלמידי החטיבה העליונה:

בבתי ספר שש שנתיים, או תלת שנתיים: תלמידי שכבת י'-י"ב

בבתי ספר 4 שנתיים תלמידים מכיתות ט- יב

מודל החזרה

המודל המשולב (המודל ההיברידי), הינו מודל מוצע, המתווה את העקרונות והמסגרת הרצויים של למידה שחלקה מתבצעת בבית הספר וחלקה בלמידה מהבית. בכוחה של הלמידה המשולבת להעשיר ולהרחיב את גבולות הלמידה, לאפשר גיוון בכלים פדגוגיים עדכניים ולחזק מיומנויות נדרשות.

הלמידה המשולבת מאפשרת לכל תלמיד מתן ביטוי אישי לכישורים ומאווים בעצם היותה משלבת

את המרחב הפיסי עם המרחב הוירטואלי ואת הקרוב והרחוק. המרחב הוירטואלי יכול להתקיים גם בתוך בית הספר וגם מחוצה לו, ובכך לייצר רצף מרחבי למידה משמעותיים. בדרך זו יוכלו התלמידים לחזק פנים אל פנים מיומנויות של לומד עצמאי ועבודה בסביבה דיגיטלית שיאפשרו להם להיות באופן מיטבי מהלמידה מרחוק. כמו כן יזכו התלמידים למעטפת רגשית-חברתית תומכת פנים אל פנים ולחיזוק לימודי.

עקרונות ללמידה פיזית בביה"ס

העקרונות המובילים

- תלמיד אחד בכל שולחן.
- מרחק בין שולחן לשולחן בכתה יהיה כ-2 מ'.
- הנחיות הגיינה ואורחות חיים יהיו בהתאם לחוזר אורחות חיים בבית הספר.
- מספר תלמידים בקבוצה יהיה עד 20 תלמידים.
- מורה יכולה לעבור בין קבוצות לפי הצורך והכרח.
- תלמידה יכולה להשתייך לעד 3 קבוצות בלבד.
- בחדרים המשמשים קבוצות שאינן קבועות, התלמידים יקפידו לנקות את השולחנות לפני ואחרי השיעור באמצעי הגיינה באופן קבוע.
- מורה ילמד פרונטלית מרחק 2 מטר מהתלמידים הקדמיים ללא מעבר ליד התלמידים יחד עם זאת במידה וידרש ויש הכרח לסייע ולעבור בין התלמידים – המורה יעטה מסכה.

1. **קבוצות למידה:** הלמידה תופעל בקבוצות קטנות של עד 20 תלמידים בכיתות ובמתחמי לימוד נפרדים לכל קבוצה.
2. **מרחק בין שולחנות:** חדר הלימוד או הכיתה יאורגן כך שכל תלמידה תישב בשולחן נפרד, תוך הקפדה על מרחק של 2 מ' אחד מהשני לאורך כל היום.
3. **שיבוץ ומעבר מורים בין קבוצות:** לכל קבוצת לומדים, תשובץ ככל שניתן, קבוצת מורים קבועה. אם יש צורך לשבץ מורה ליותר מקבוצה אחת, ניתן לעבור בין קבוצות לפי הצורך וההכרח. מורה המשובץ תלמד מספר קבוצות, תיכול ללמד כרגיל, אך תיקפיד ללבוש מסכת פנים ואף בשיעורים המוקדשים לעבודה הדורשת השתהות קרובה בסמיכות לתלמידים לצורך תרגול או הנחיה.

4. **תנועת תלמיד בין קבוצות:** תלמיד יוכל לעבור עד 3 קבוצות, וזאת בתנאי שבחדרים המשמשים קבוצות שאינן קבועות, יהיו אמצעי הגיינה באופן קבוע, מגבוני נייר ואמצעי ניקוי. השולחנות ינוקו על ידי התלמידים מיד בתום השיעור, וכן החפצים האישיים ילקחו מאיזורים משותפים.
5. הלמידה מהבית ובכלל זה באמצעות למידה מרחוק (אותה ניתן לקיים גם מתוך ביה"ס) תשלים את הלמידה פנים אל פנים בבית הספר כך שתלמידה ת. ילמד את כל מקצועות הלימוד ומורים יעבדו בהתאם להקף משרתם.
6. מומלץ שהלמידה בביה"ס תתמקד תחילה בחזרה על שנלמד בלמידה מהבית, כולל תרגול ומבדקי הצלחה, ותמשיך בהקניית ידע חדש ובחיזוק מיומנויות.
7. מומלץ שמנהלת בית הספר תיבנה מערכת שעות שבועית (רצוי דו-שבועית) שתשקף תמיכה לימודית, חברתית-ערכית ורגשית עבור כלל הלומדים ות. יפרסם אותה מבעוד מועד למורים, לתלמידים ולהוריהם.

עקרונות מנחים:

- לשכבות י"א ו-י"ב, ולתלמידי י' הניגשים לבגרות חיצונית קדימות בשימוש במבנה בית הספר ובמשאבי ההוראה.
- **עבור תלמידי י"א ו-י"ב – מומלץ לתת קדימות למקצועות ההיבחנות בבגרות חיצונית.**
- **עקרון מנחה לכיתות י' - צמצום פערים לימודיים לקראת שנה"ל הבאה, בהגיעם לכתה י"א .** ומתוך כך:
 - א. יש לפעול לסיום מטלות ההערכה החלופית גם אם לא הסתיים לימוד החומר. יש למצות את הלמידה ולסכמה במתן ציון סופי, בהתאם למה שהספיקו ללמוד בשנה זו ולא לגרור חובות לשנה"ל הבאה.
 - ב. מומלץ לתת קדימות להשלמת פערים לימודיים במקצועות להיבחנות במועד חורף יא' ובמועד קיץ יא' והבטחת מוכנות להיבחנות בבחינות הבגרות בשנה"ל תשפ"א.
- **עקרון מנחה נוסף:** אנו רואים ערך רב למפגש של המתבגרים עם מוריהם, אפילו לזמן קצר, ולכן יש לשאוף שכל תלמיד יגיע לקבוצת למידה בבית הספר גם אם רק פעם בשבוע ורק לכמה שעות, על מנת להרוויח את הקשר עם דמות חינוכית משמעותית ועם חבריו בקבוצת השווים.

בחלק גדול מהמוסדות לא יהיה ניתן להביא את תלמידי שכבת י' ליותר מ- 2 ימים קצרים. לכן המלצתנו היא לחלק את השכבה לשניים כך שכל מחצית השכבה תלמד יומיים רצופים בביה"ס והשאר בבית, בלמידה מרחוק. מומלץ שיום הלימודים בביה"ס לא יפחת מ-4-5 שעות, ככל שניתן.

המלצה זו משתנה בהתאם לגודל הקמפוס, מספר מרחבי הלמידה ופניות המורים אחרי שיבוץ כיתות י"א י"ב.

מנהלת ביה"ס וצוותה יבחרו את מודל הפעלה הנכון עבור קהילת ביה"ס וצרכיה הייחודיים בהתחשב במספר המרחבים הפיסיים העומדים לרשות ביה"ס, מספר המורים ומגבלות השעה כפי שמופיעות בהנחיות שבמסמך זה. למנהל הזכות לבנות כל מודל שימצא לנכון, ככל שעומד בעקרונות שהתווה מתווה זה. לרבות למידה במשמרות בהסכמת הרשות/ בעלות, באם זה מתאים לבית הספר.

בימים בהם התלמידים אינם בבית הספר, המשך תהליכי למידה מרחוק, עפ"י [המתווה ללמידה מרחוק](#).

היערכות טרום הפעלה

1. מומלץ לערוך מיפוי של כלל אוכלוסיית התלמידים לצורך בניית קבוצות לימוד, עד 20 תלמידים בקבוצה, תוך מתן קדימות לפי הקריטריונים הבאים:
 - תלמידים שהתקשו לצרוך למידה מרחוק: מיעוט להראות נוכחות, לא הקפידו על הגשת מטלות ביצוע, היו פסיביים מאוד בלמידה.
 - תלמידים שצברו קושי לימודי במקצוע אחד או יותר, זקוקים לתגבור או לתיווך של חומר הלימודים
 - תלמידים שהביעו מצוקה רגשית ו/או חברתית.
2. מומלץ לחלק את התלמידים עפ"י כתות האם/ קבוצות לימוד, לקבוצות לימוד קבועות (שלא תעלנה על 20 תלמידים), לפי תחומי הדעת והצורך הלימודי המשותף לתלמידים. תלמידה תיכול להשתתף לכל היותר בשלוש קבוצות לימוד שונות וקבועות.
3. כל קבוצה תלמד בחדר לימוד קבוע במהלך הלמידה הפיזית בבית הספר, ללא החלפה.
4. בכיתות שבהם לומדות קבוצות המערבות מתלמידים ממספר קבוצות, יהיו על בסיס קבוע אמצעי ניקוי, מטליות נייר וחומר ניקוי, והתלמידים יקפידו לנקות השולחנות ולקחת את חפציהם האישיים בתום כל שיעור.
5. יש לשבץ קבוצת מורים קבועה לכל קבוצה, וככל שניתן לא להחליף מורים בין הקבוצות. באם יש צורך לשבץ מורה ליותר מקבוצה אחת, ניתן לעשות זאת לפי הצורך וההכרח.
6. חדר הכיתה יאורגן כך שכל תלמידה תישב בשלחן נפרד, תוך הקפדה על מרחק של 2 מ' אחדת. מהשני. לאורך כל היום, ככל שניתן.
7. באחריות הבעלות על ביה"ס לוודא שכיתת הלימוד תנוקה בסוף יום הלימודים.

8. מומלץ לבנות מתווה קבוע לפתיחת יום הלימודים ולסגירתו, בדגש על יום המעבר ליציאה ללמידה מהבית, וכן להפנות להעשרה והעמקה.
9. ניתן, לפי שיקול דעת המנהל.ת, לשבץ מקצועות מסויימים ללמידה מרחוק (כגון מקצועות שאינם משותפים לקבוצת התלמידים), או לחלק מקצועות שחלק ילמד מרחוק (למשל ההקניה) וחלק מקרוב (למשל התרגול וההתנסות). החלטה זו הינה בסמכות מנהל.ת בית הספר.
10. חשוב לתת מענה להיבטים רגשיים וחברתיים לנוכח המציאות החדשה עמה נאלצו התלמידים והוריהם להתמודד. לאפשר אורור רגשות, פעילות סדנאית בקבוצות הקבועות ולהפנות לגורמי טיפול במידת הצורך.
11. מומלץ להבנות דרכים לתקשורת שוטפת עם ההורים להדרכה ולמתן מענה להיבטים רגשיים של ילדיהם.
12. שיבוץ עו"ה ושיבוץ הכתות יעשה ע"י מנהל.ת ביה"ס בתאום עם הבעלות, הרשות ועם מפקח.ת ביה"ס.
13. צוות המורים המשובץ להוראה בביה"ס, יעבוד בהתאם להיקף המשרה של כל מורה, כולל שעות פרטניות ושעות שהייה. צוות זה יעסוק גם בהוראה בלמידה מרחוק ובהפעלתה, כאשר התלמידים נמצאים בבית, אם מנהל.ת בית הספר משבצו לכך כחלק ממשרתו.
14. סטודנטים להוראה, סייעות ותומכי הוראה יכולים להצטרף לקבוצת הלימוד והם יהוו אנשי צוות קבועים בקבוצה אליה הצטרפו. אנשי צוות אלה אינם רשאים לעבור מקבוצה לקבוצה, נוכחותם יכולה לסייע למורים במתן יחס אישי ללומדים ובסגירת פערים.
15. במסגרת חלוקת הכתה לקבוצות, ת'ימשיך המחנך.ת ללוות את כלל כיתתו.ה במערך הלמידה הן בביה"ס והן מרחוק.
16. במהלך התכנון ת'ייתן המנהל.ת את הדעת על מענים פרטניים לפי צרכי התלמיד.ה ומתן הזדמנות לכל התלמידים לקבל מענים לפי צרכם.
17. המנהל.ת ומי מטעמו.ה יעקוב אחר נוכחות התלמידים באופן יומי.
18. בסמכותו.ה של מנהל.ת בית הספר להנחות את המורים בבניית קבוצות הלימוד וכן לעצב את הלמידה בהתאם לצרכי קהילת בית הספר עליה הוא אמון.ה תוך שמירה על עקרונות המתווה ודרישת משרד הבריאות. כל זאת בשיתוף עם הבעלות על בית הספר, הרשות המקומית והפיקוח.
19. מומלץ שמנהל.ת בית הספר י'תקיים מפגש עם צוות המורים בליווי יועצות ביה"ס, במטרה לאפשר אורור רגשות, לחזק חוסן נפשי ולחזק תחושת מסוגלות הצוות.

20. מפקחת בית הספר אמון.ה על הנחיית המנהלים וליוויים בבניית המודל והדרכתם לפי עקרונות המתווה.

תלמידים הלומדים בכיתות רגילות וזכאים לסל אישי

התלמידים ילמדו על פי המערכת הכיתתית. בהתאם לתכנית הלימודים האישית יינתן מענה לימודי וטיפולי כבשגרה ככל הניתן. הסייעת האישית תלווה את התלמיד הזכאי לתמיכה זו בשגרה.

תלמידים הלומדים בכיתות החינוך המיוחד

יש לפעול בהתאם להנחיות המפורסמות בחוזר [הערכות שלב ב- מתווה חזרה הדרגתית- תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים](#).

היערכות לקבלת התלמידים במרחבי הלמידה בביה"ס שיותאמו עפ"י הנחיות משרד הבריאות

3. היערכות הצוותים תחל עם קבלת ההודעה על הפעלת המערך מתווה זה כרגע הינו טיוטה להיערכות בלבד.
4. הגעת תלמידים ללמידה בביה"ס תחל כעבור שני ימי התארגנות בהתאם למערכת השעות שתיקבע ע"י מנהלת ביה"ס.

אורחות חיים

אורחות חיים ושגרה מוקפדים הם תנאי יסוד לקיום למידה בביה"ס

1. אורחות החיים בשגרת הקורונה בביה"ס יהיו [בהתאם לחוזר אורחות חיים בטוח במוסד חינוכי בתקופת הקורונה](#).
2. רכז הבטחון והמורים התורנים בהפסקות יהיו אחראים על שמירת ההנחיות והתקנות בשטח בית הספר
בהתאם לחוזר אורחות חיים בטוח במוסד חינוכי בתקופת הקורונה.
3. תלמידים הזקוקים להסעות או לתחבורה צבורית יפעלו בהתאם להנחיות של משרד הבריאות בתחום ההסעות והתחבורה הצבורית [אתר משרד הבריאות-סעיף תחבורה ציבורית ופרטית](#) ו- [דגשים והנחיות להסעות תלמידים בתקופת הקורונה](#).
4. התלמידים יקבלו הודעה מראש באיזו כיתת לימוד הם לומדים ויונחו להכנס היישר לכיתתם.
5. הצהרת בריאות חתומה על-ידי ההורים תוגש למורה בתחילת יום הלימודים (נספח 1). ניתן להיעזר בחתימה דיגיטלית.
6. אנשי הצוות אף הם ימלאו הצהרת בריאות כנדרש (נספח 2).

מנהלים יקרים,

המעשה החינוכי, במיטבו, אינו רק הקנייה של חומר לימוד או מיומנויות, אלא גם היותו. ה של המחנך. דמות להשראה ודוגמא למתחנכו, היותו מבוגר משמעותי, תומך ומנחה באורחות חייהם, היותו להם לסעד ולמצפן. **בעת הזו הצלחתם מנהיגי החינוך וצוותי ההוראה להנכיח תהליכי הוראה גם ללא כיתת לימוד, וליווי ריגשי גם ללא מפגש פיזי. ואפילו מודל להשראה, להתמודדות עם שינויים ועם טלטלות, ולהנהגה ביד בוטחת, הצלחתם להיות.**

ואף על פי כן, עדיין חסר אותו מרכיב דק מדק, שמתרחש רק כשעין פוגשת בעין, רק כשלב ממש שומע פעימות הלב שמולו.

חזרת התלמידים לבתי הספר מלווה בהתרגשות של מורים ותלמידים כאחד, אלו גם אלו מתגעגעים אל אותן דקות שהן התבלין שנותן כל כך הרבה טעם.

בעולם פתוח ומורכב, דינמי ומלא הפתעות, אלה האוחזים במטה ההנהגה, שמשכילים לרתום את הידע, המיומנות, המוטיבציה והמחוייבות של הצוות שאיתם, אלה הנותנים דרור לחשיבה האחרת, פורצת גבולות זמן ומרחב ומכוונת ליצירתיות השואפת אל האופק. אלה הרואים בקושי אתגר והזדמנות למינוף ההצלחה, אלה המחפשים כל הזמן את האדם השלם, על כל ממדי רוחו הגדולה, לטובת המטרה, **הם אלו שהופכים לרבי החובלים של ספינת המציאות. תודה לכולכם על הספינות המושטות ביד בוטחת!**

מאחלת לכם הצלחה רבה, ובריאות שלמה לכם לצוותי החינוך ולתלמידים

בברכה נאמנה

דסי בארי

מנהלת האגף לחינוך על יסודי

העתקים:

הרב רפי פרץ- שר החינוך

מר שמואל אבואב מנכ"ל משרד החינוך

ד"ר שוש נחום- סמנכ"לית בכירה מנהלת המינהל הפדגוגי

מר אריה מור מנהל אגף ביטחון

הגב אפרת לאופר- ממונה תחום בריאות

תפוצת מטה

מנהלי מחוזות

מנכלי רשתות

מנהלי מחלקות חינוך ברשויות

נספח 1 – הצהרת בריאות הורים

הצהרת בריאות לתלמיד (ימולא על ידי ההורה) (ניתן גם מקוון לפי הנחיות המשרד)

שם התלמיד/ה: _____ מס' ת"ז: _____

שם המחנך/כת: _____

אנו מצהירים כדלהלן:

- מדדתי חום לבני/בתי ונמצא כי חום גופו/ה מתחת ל 38.0 מעלות צלזיוס.
- בני/בתי לא משתעל/ת ואין לו/לה קשיים בנשימה*
- למיטב ידיעתי בני/בתי לא היה/הייתה במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.

שם ההורה: _____ תעודת זהות: _____

חתימת ההורה: _____ תאריך: _____

נספח 2 – הצהרת עובד במוסד חינוכי

הצהרת בריאות לעובד במוסד החינוכי (ניתן גם מקוון לפי הנחיות המשרד)

הצהרת בריאות של עובד במוסד חינוכי (עובד הוראה ומינהלה וכד') ימולא
ע"פ הנחיות משרד הבריאות, [קישור להצהרת הבריאות באתר משרד הבריאות](#)

שם העובד/ה: _____ ת"ז: _____

שם המסגרת החינוכית בה עובד/ת בשגרה: _____

טלפון: _____

אני מצהיר כי:

1. מדידתי חום בבוקר, ולא לי היה חום מעל 38°C.
2. אין לי תסמיני קורונה (שיעול, קושי בנשימה* או כל תסמין נשימתי אחר).
3. לא הייתי במגע קרוב עם חולה קורונה בשבועיים האחרונים.

תאריך	שם העובד	ת"ז	חתימה
-------	----------	-----	-------

*למעט שיעול או קושי בנשימה הנובע ממצב כרוני כגון אסטמה או אלרגיה אחרת.